



EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.5.2018
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

PRILOGA

k

**SPOROČILU KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

EVROPA V GIBANJU

Trajnostna mobilnost za Evropo: varna, povezana in čista

PRILOGA 2 – Strateški akcijski načrt za baterije

I. Okvir politike

Razvoj in proizvodnja baterij sta strateški prednostni nalogi za Evropo v okviru prehoda na čisto energijo ter ključni sestavni del konkurenčnosti v avtomobilski industriji.

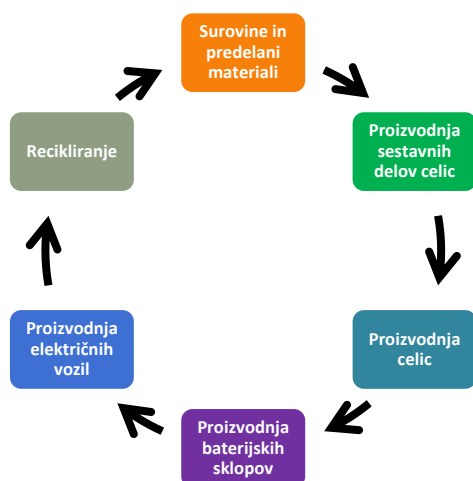
Evropska komisija je oktobra 2017 s ključnimi zainteresiranimi stranmi v industriji, zainteresiranimi državami članicami in Evropsko investicijsko banko vzpostavila platformo za sodelovanje, imenovano „**evropska zveza za baterije**“ (**European Battery Alliance**)¹.

Prvi izziv, tj. ustvariti konkurenčno in trajnostno industrijo proizvodnje baterij v Evropi, je ogromen, Evropa pa mora biti v tej svetovni tekmi hitra. Glede na nekatere napovedi bi lahko Evropa od leta 2025 pridobila trg baterij v višini do 250 milijard EUR letno, ki bi ga oskrbovalo vsaj 10 do 20 megatovarn (obratih za množično proizvodnjo baterijskih celic)², da bi zadostila povpraševanju v EU. Tega strateškega izziva se ob upoštevanju potrebnega obsega in hitrosti vlaganj ni mogoče lotiti razdrobljeno.

Komisija namerava s tem strateškim akcijskim načrtom usmeriti Evropo na zanesljivo pot k prevzemu vodilne vloge v ključni industriji za prihodnost, pri tem pa podpirati delovna mesta in rast v krožnem gospodarstvu ter hkrati zagotavljati čisto mobilnost ter boljše okolje in kakovost življenja za državljane EU.

Komisija spodbuja **čezmejen in celosten evropski pristop v celotni vrednostni verigi** ekosistema baterij ter se osredotoča na **trajnost**, in sicer od pridobivanja in predelave surovin, prek faze oblikovanja in proizvodnje baterijskih celic in baterijskih sklopov do njihove uporabe, ponovne uporabe, recikliranja in odstranjevanja v okviru krožnega gospodarstva.

Vrednostna veriga baterij



S takim pristopom se bosta spodbujali proizvodnja in uporaba visoko zmogljivih baterij ter se bodo določile referenčne vrednosti za trajnost v celotni vrednostni verigi.

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_sl.

² Vir: SZI InnoEnergy Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) <http://www.innoenergy.com/>.

Ta strateški akcijski načrt je bil razvit v tesnem posvetovanju z zainteresiranimi stranmi, vključno z industrijo in državami članicami v okviru „evropske zveze za baterije“, ter temelji na pristopu, ki ga vodi industrija, pri čemer so akterji v industriji EU sami sprejeli in začeli izvajati ciljno usmerjene ukrepe³.

Ta strateški akcijski načrt združuje ciljno usmerjene ukrepe na ravni EU, vključno s področji (primarnih in sekundarnih) surovin, raziskav in inovacij, financiranja/naložb, standardizacije/regulativnega in trgovinskega razvoja ter razvoja znanja in spretnosti, da bi **Evropa v okviru krožnega gospodarstva postala vodilna na svetu v trajnostni proizvodnji in uporabi baterij.**

Natančnejši namen načrta je:

- zagotavljati **varen dostop do surovin** iz držav zunaj EU, ki so bogate z viri, olajšati dostop do evropskih virov surovin ter omogočiti dostop do **sekundarnih surovin** z recikliranjem baterij v krožnem gospodarstvu;
- **podpirati evropsko proizvodnjo baterijskih celic v velikem obsegu in celotno konkurenčno vrednostno verigo v Evropi:** povezovanje ključnih akterjev v industriji ter nacionalnih in regionalnih organov; partnersko sodelovanje z državami članicami in Evropsko investicijsko banko za podpiranje inovativnih proizvodnih projektov, ki imajo pomembno čezmejno in trajnostno razsežnost, v celotni vrednostni verigi baterij;
- **krepi vodenje vlog industrije z večjo podporo EU za raziskave in inovacije** na področju naprednih (npr. litij-ionske baterije) in prelomnih (npr. trdne baterije) tehnologij v sektorju baterij. To bo moralo usmeriti podporo v vse korake vrednostne verige (napredni materiali, nove kemijske tehnologije, proizvodni postopki, sistemi upravljanja baterij, recikliranje, inovacije na področju poslovnih modelov), biti tesno povezano z industrijskim ekosistemom ter prispevati k pospešitvi uvajanja in industrializacije inovacij;
- **razvijati in krepiti visoko usposobljeno delovno silo v vseh delih vrednostne verige baterij**, da bi se z ukrepi na ravni EU in držav članic zapolnile vrzeli v znanju in spretnostih, in sicer z zagotavljanjem ustreznega usposabljanja, prekvalifikacije in izpopolnjevanja ter s prizadevanjem, da bi Evropa postala privlačna za vrhunske znanstvenike na področju razvoja in proizvodnje baterij;
- **podpirati trajnost industrije proizvodnje baterijskih celic v EU z najmanjšim možnim okoljskim odtisom**, na primer z uporabo obnovljivih virov energije v proizvodnem postopku. Ta cilj bi bilo treba uresničevati predvsem z določitvijo zahtev za varno in trajnostno proizvodnjo baterij;
- **zagotavljati skladnost s širšim omogočitvenim in regulativnim okvirom**⁴ (strategija za čisto energijo, svežnji o mobilnosti, trgovinska politika EU itd.), da se podpre uvajanje baterij in shranjevanja.

³ Pri tem je sodelovalo več kot 120 akterjev v industriji in s področja inovacij ter skupno podprlo priporočila za prednostne naloge, ki se izvajajo. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>.

⁴ Čista energija za vse Evropejce (COM(2016) 860), Strategija za mobilnost z nizkimi emisijami (COM(2016) 501), Evropa v gibanju – sveženj o mobilnosti I (COM(2017) 283) in sveženj o mobilnosti II (COM(2017) 675).

II. Področja strateških ukrepov

1. Zagotavljanje zanesljive trajnostne oskrbe s surovinami

Namen strategije EU o surovinah je zagotavljanje varnega dostopa do surovin za gospodarstvo EU⁵. Politika, ki je leta 2012 dobila nov zagon z začetkom evropskega partnerstva za inovacije glede surovin, temelji na: (1) trajnostnem pridobivanju surovin s svetovnih trgov; (2) trajnostni proizvodnji domačih surovin ter (3) učinkoviti rabi virov in dobavi sekundarnih surovin. Komisija je septembra 2017 sprejela prenovljeno strategijo EU za industrijsko politiko, v kateri se je poudarilo, kako pomembne so surovine, zlasti kritične surovine, za konkurenčnost vseh industrijskih vrednostnih verig za gospodarstvo EU⁶.

EU mora torej zagotoviti varen dostop do oskrbovalnih verig s surovinami za baterije. Trenutno največkrat izbrana kemijska tehnologija pri elektromobilnosti je litij-ionska, ki bo v prihodnjih letih prevladovala na trgu. V litij-ionskih baterijah so potrebne različne surovine, vključno z litijem, kobaltom, nikljem, manganom, grafitom, silicijem, bakrom in aluminijem. Ob upoštevanju velikih količin, ki so potrebne, in/ali zelo skoncentriranih virov oskrbe vzbuja oskrba z nekaterimi od teh materialov, zlasti kobaltom, naravnim grafitom in litijem, zaskrbljenost za sedanost in prihodnost. Bistvena je trajnost pridobivanja in izkoriščanja teh virov, vse pomembnejše za diverzifikacijo oskrbe EU pa bo postalo recikliranje materialov, ki bi ga bilo treba v okviru prehoda na krožno gospodarstvo spodbujati⁷.

EU bi morala torej zagotoviti varen dostop do surovin iz držav zunaj EU, ki so bogate z viri, hkrati pa okrepiti primarno in sekundarno proizvodnjo iz evropskih virov. Spodbujati bi morala tudi okoljsko primerno zasnovo, nadomeščanje in učinkovitejšo rabo kritičnih surovin za baterije ter njihovo ponovno uporabo in recikliranje.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- vzporedila razpoložljivost sedanjih in prihodnjih primarnih surovin za baterije na podlagi seznama kritičnih surovin EU, izdelanega leta 2017, ocenila potencial za pridobivanje surovin za baterije v EU, vključno s kobaltom (Finska, Francija, Švedska in Slovaška), litijem (Avstrija, Češka, Finska, Irska, Portugalska, Španija in Švedska), naravnim grafitom (Avstrija, Češka, Nemčija, Slovaška in Švedska), nikljem (Avstrija, Finska, Francija, Grčija, Poljska, Španija in Združeno kraljestvo), ocenila potencial za pridobivanje sekundarnih surovin v celotni EU ter oblikovala priporočila za optimiziranje pridobivanja surovin za baterije v celotni EU [četrtletje leta 2018];
- uporabila vse ustrezne instrumente trgovinske politike (kot so sporazumi o prosti trgovini), da bi zagotovila pravičen in trajnosten dostop do surovin v tretjih državah ter spodbujala družbeno odgovorno rudarstvo [ukrep se izvaja];
- podpirala raziskave in inovacije, usmerjene v stroškovno učinkovito proizvodnjo, nadomeščanje in učinkovitejšo rabo kritičnih surovin za baterije, da bi razvila standarde (glej področje strateškega ukrepa 5 v nadaljevanju) [obdobje 2018–2020];

⁵ COM(2008) 699. Glej tudi prihodnji dokument služb Komisije – Poročilo o surovinah za uporabo pri baterijah.

⁶ Prenovljena strategija za industrijsko politiko (COM(2017) 479).

⁷ V oceni tveganja v zvezi z oskrbo iz metodologije kritične ocene je primer dejavnika, ki zmanjšuje tveganje (poročilo Skupnega raziskovalnega središča, 2017, <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

- začela dialog z državami članicami prek skupine za oskrbo s surovinami in usmerjevalne skupine evropskega partnerstva za inovacije glede surovin na visoki ravni zaradi ocene ustreznosti njihovih politik glede surovin, rudarskih zakonikov in pobud za raziskovanje, da bi obravnavala strateške potrebe glede materialov za baterije. Predstavila rezultate tega na konferenci evropskega partnerstva za inovacije glede surovin na visoki ravni novembra 2018 [četrto četrletje leta 2018].

2. Podpiranje evropskih projektov, ki obsegajo različne segmente vrednostne verige baterij, vključno s proizvodnjo celic

„Evropska zveza za baterije“ se hitro razvija. Od njene ustanovitve leta 2017 je bil že dosežen viden napredek z napovedmi industrijskih konzorcijev ali partnerstev, katerih cilj je razvijati proizvodnjo baterijskih celic in povezanih ekosistemov. Če želimo ostati vodilni v svetovnem merilu na področju avtomobilske proizvodnje in inovacij, so v okviru integriranega in konkurenčnega ekosistema potrebni ukrepi – ki se že izvajajo – za povečanje proizvodnje baterijskih celic v Evropi ter nadgradnjo in okrepitev drugih segmentov vrednostne verige baterij (npr. materiali, stroji za proizvodnjo in proizvodni postopki, sistemi za upravljanje baterij itd.).

Države članice in industrija so Komisijo pozvale, naj še naprej deluje kot posrednica pri povezovanju ključnih akterjev v industriji ter naj podpre proizvodne projekte, ki imajo pomembno čezmejno razsežnost in vključujejo različne elemente vrednostne verige baterij.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- nadaljevala svoje partnerstvo z zainteresiranimi stranmi v celotni vrednostni verigi baterij, da bi spodbujala in olajševala obsežne projekte, namenjene proizvodnji naslednje generacije baterij, ter vzpostavila inovativno, integrirano, trajnostno in konkurenčno vrednostno verigo baterij v Evropi [obdobje 2018–2019];
- vzpostavila reden dialog z ustreznimi državami članicami, da bi proučila učinkovite načine za skupno podpiranje inovativnih proizvodnih projektov, ki presegajo najsodobnejšo tehnologijo, ter v ta namen najbolje združujejo sredstva EU in nacionalna sredstva. To bi se lahko na primer izvedlo v obliki pomembnega projekta skupnega evropskega interesa⁸ [četrto četrletje leta 2018];
- še naprej tesno sodelovala z zainteresiranimi državami članicami in Evropsko investicijsko banko, da bi zagotovila razpoložljivost javnih finančnih sredstev ali financiranja za projekte proizvodnje baterijskih celic z namenom spodbujanja, povečanja in zmanjšanja tveganja naložb zasebnega sektorja. Komisija bo zato usklajevala, ozaveščala in poenostavila dostop do različnih instrumentov financiranja in finančnih instrumentov, ki so na voljo (npr. Evropska investicijska banka⁹, instrument InnovFin za predstavitvene projekte na področju energije¹⁰, program Obzorje 2020¹¹, Evropski sklad

⁸ Pomembni projekti skupnega evropskega interesa so projekti, v katere je vključena več kot ena država članica ter ki prispevajo k strateškim ciljem Unije in ustvarjajo pozitivne učinke prelivanja na celotno evropsko gospodarstvo in družbo. V primeru raziskovalnih, razvojnih in inovativnih projektov morajo imeti taki projekti pomemben inovativen značaj ali preseči najsodobnejšo tehnologijo v zadevnih sektorjih, glej Sporočilo Komisije 2014/C 188/02 iz maja 2014.

⁹ <http://www.eib.org/>.

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>.

za regionalni razvoj¹², Evropski sklad za strateške naložbe¹³, Sklad za inovacije¹⁴), da bi se podprli inovativni projekti uvajanja, ki se nanašajo na baterije, vključno s pilotskimi linijami in obsežnim uvajanjem vrhunskih tehnologij. To bo obsegalo pregledne in vključujoče informativne sestanke o merilih za upravičenost za navedene instrumente s tistimi podjetji in državami članicami, ki se dokazano zanimajo za predmet urejanja. [Obdobje 2018–2019];

- v okviru obstoječih tematskih platform pametne specializacije za energijo ali posodobitev industrije na zahtevo zainteresiranih regij in v sodelovanju z ustreznimi državami članicami olajšala razvoj „medregionalnega partnerstva za baterije“¹⁵ [prvo četrtnetletje leta 2019];
- tesno sodelovala z ustreznimi državami članicami in regijami, da bi usmerila finančna sredstva, ki so na voljo za raziskave in inovacije v okviru kohezijske politike (v obdobju 2014–2020: 44 milijard EUR), ki se lahko med drugim porabijo za baterije)¹⁶ [obdobje 2018–2020];
- v tesnem sodelovanju z Evropsko investicijsko banko vzpostavila namenski portal za finančna sredstva in financiranje baterij (enotno vozlišče za naložbe), da bi zainteresiranim stranem olajšala dostop do ustrezne finančne podpore in pomagala pri združevanju finančnih instrumentov [četrto četrtnetletje leta 2018];
- splošneje spodbujala zasebne naložbe v celotni vrednostni verigi, da bi se v celoti izkoristile možnosti, ki so na voljo prek trajnostnega financiranja, kot je določeno v akcijskem načrtu Komisije o financiranju trajnostne rasti¹⁷ [obdobje 2018–2019].

3. Krepitev vodilne vloge industrije z večjo podporo EU za raziskave in inovacije, ki zajema celotno vrednostno verigo

Za spodbujanje konkurenčne prednosti EU bi bilo treba precejšnja sredstva usmeriti v podpiranje stalnih posameznih (npr. napredne litij-ionske baterije) in prelomnih (npr. trdne baterije) raziskav in inovacij. Opraviti bi bilo treba raziskave v napredne (primarne in sekundarne, tj. reciklirane) materiale, kemijske tehnologije za baterije, napredne proizvodne postopke, recikliranje in ponovno uporabo. Da bi se pospešila industrializacija inovacij EU, bi moralo biti to dobro povezano z industrijskim ekosistemom vrednostne verige.

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>.

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/funding/erdf/.

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_sl.

¹⁴ S skladom za inovacije, vzpostavljenim v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, se podpirajo inovativni prototipni predstavitveni projekti na področju shranjevanja energije, inovacij za nizkoogljične tehnologije v industrijskih sektorjih, okoljsko varnega zajemanja in shranjevanja ogljikovega dioksida in inovativnih obnovljivih virov energije. Ustanovljen bo s prodajo 450 milijonov emisijskih kuponov v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, kar lahko pomeni 4,5 milijarde EUR po ceni 10 EUR na emisijski kupon ali 11 milijard EUR po ceni 25 EUR na emisijski kupon. Prvi razpis za zbiranje predlogov se načrtuje za leto 2020.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>.

¹⁶ V postopku „od spodaj navzgor“ je bilo razvitih 121 strategij pametne specializacije, ki so temeljile na široki vključenosti zainteresiranih strani. Znesek 44 milijard EUR, ki se lahko usmeri prek teh platform pametne specializacije, je dopolnjen z ocenjenimi 70 milijardami EUR iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za podporo energijsko učinkovitega in razogljičenega prometnega sektorja. Te strategije pomagajo pri uporabi Evropskega sklada za regionalni razvoj, z medregionalnim sodelovanjem, sodelovanjem grozdov in vključevanjem industrije pa ustvarjajo sklop industrijskih projektov [prvo četrtnetletje leta 2019].

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- v sodelovanju z državami članicami dala na voljo finančna sredstva za raziskave in inovacije (program Obzorje 2020¹⁸) za inovacijske projekte, ki se nanašajo na baterije, v skladu z vnaprej opredeljenimi kratko- in dolgoročnimi raziskovalnimi prednostnimi nalogami v celotni vrednostni verigi baterij¹⁹. To bi moralo obsegati tudi projekte uvajanja inovacij, vključno s pilotskimi linijami za proizvodnjo baterij in predelavo primarnih/sekundarnih surovin[obdobje 2018–2020];
- v letih 2018 in 2019 objavila razpise za zbiranje predlogov za dodatni skupni znesek v višini 110 milijonov EUR za raziskovalne in inovativne projekte, ki se nanašajo na baterije (poleg 250 milijonov EUR, že dodeljenih za baterije v okviru programa Obzorje 2020, ter 270 milijonov EUR, ki se bodo dodelili v podporo pametnim omrežjem in projektom za shranjevanje energije, kot je bilo napovedano v svežnju „Čista energija za vse Evropejce“) ²⁰ [obdobje 2018–2019];
- podprla ustanovitev nove evropske tehnološke in inovacijske platforme, da bi pospešila prednostne naloge raziskav na področju baterij, opredelila dolgoročne vizije, izdelala strateško raziskovalno agendo in časovne načrte. Vodstvo evropske tehnološke in inovacijske platforme bodo prevzele zainteresirane strani v industriji, raziskovalna skupnost in države članice, službe Komisije pa bodo podpirale postopek vzpostavitve in prispevale k ustreznim področjem odgovornosti [četrto četrtletje leta 2018];
- pripravila začetek obsežne raziskovalne vodilne pobude Prihodnje in nastajajoče tehnologije, s katero bi se lahko podprle dolgoročne raziskave v napredne tehnologije na področju baterij v časovnem okviru po letu 2025. Te vodilne pobude Prihodnje in nastajajoče tehnologije navadno trajajo deset let in prejemajo skupno podporo v višini približno 1 milijarde EU, ki se sofinancira iz proračuna EU²¹ [četrto četrtletje leta 2018];
- prek pilotne sheme Evropskega sveta za inovacije podpirala prelomne inovacije, ki ustvarjajo nove trge, na področjih, kot so baterije²². Za obdobje 2018–2020 je na voljo proračun v višini 2,7 milijarde EUR, s katerim bo podprtih 1 000 potencialnih projektov prelomnih inovacij in 3 000 nagrad za izvedljivost. Ta pilotna shema je lahko koristna za prelomno tehnologijo na področju baterij (saj naj bi bila del projektov za aplikacije v prometu, energetskega sistema, proizvodnji itd.)[obdobje 2018–2020];

¹⁸ V okviru programa Obzorje 2020 je bilo posebej za raziskave in inovacije, ki se nanašajo na baterije, danih na voljo dodatnih 110 milijonov EUR. Med letoma 2018 in 2020 bo poleg skoraj 150 milijonov EUR, že porabljenih v okviru programa Obzorje 2020, posebej za raziskave in inovacije, ki se nanašajo na baterije, dodeljenih približno 200 milijonov EUR. V svežnju „Čista energija za vse Evropejce“ je bilo napovedano, da se bo v podporo projektom na področju pametnih omrežij in shranjevanja, ki naj bi prav tako vsebovali precejšnje sestavne dele, ki se nanašajo na baterije, dodelilo 270 milijonov EUR.

¹⁹ Z današnjim dnem temeljijo na izvedbenem načrtu ukrepa 7 strateškega načrta za energetske tehnologije <https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>, sklepov evropske delavnice za raziskave in inovacije na področju baterijskih celic Evropske komisije (GD za raziskave in inovacije), ki je potekala 11.–12. januarja 2018 ter je bila usmerjena na načrtovanje dodatnih finančnih sredstev EU za raziskave in inovacije na področju baterij v okviru programa Obzorje 2020, ter časovni načrt strateške agende za raziskave in inovacije na področju prometa o elektrifikaciji prometa (SWD(2017) 223 z dne 31. maja 2017).

²⁰ Projekti na področju pametnih omrežij in shranjevanja naj bi vsebovali precejšnje sestavne dele, ki se nanašajo na baterije. Poleg tega ima Skupno raziskovalno središče namenski projekt na področju baterij za shranjevanje energije predvsem za prometne aplikacije.

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. Dejavnost pripravljalne faze vodilne pobude bi morala biti zaključena do četrtega četrtletja leta 2018, financiranje pa bi se začelo v okviru naslednjega okvirnega programa za raziskave in inovacije.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>.

- optimizirala rešitve za povezovanje sistemov shranjevanja energije in električnih vozil v omrežje v okviru projektov na področju pametnih omrežij in shranjevanja²³ programa Obzorje 2020 ter projektov evropske pobude za pametna mesta²⁴. Spodbujala uspešne rešitve za povezovanje baterij z jasnim potencialom za ponovitev rezultatov, kar bo postalo del dejavnosti navezovanja stikov, ki se bo začelo izvajati z evropskim partnerstvom za inovacije za pametna mesta in skupnosti (navezovanje stikov med mesti, podjetji, bankami, vlagatelji in spodbujevalci projektov) [obdobje 2018–2019];
- črpala iz izkušenj skupne tehnološke pobude in Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo/skupnosti znanja in inovacij, da bi proučila izvedljivost in primernost različnih oblik javno-zasebnih partnerstev, vključno z razvojem baterij²⁵ [obdobje po letu 2020].

4. Razvoj in krepitev visoko usposobljene delovne sile v vseh delih vrednostne verige

Delovna sila EU je visoko usposobljena, manjkajo pa ji dovolj specializirano znanje in spretnosti, povezane s področjem baterij, zlasti o uporabnem oblikovanju postopkov in proizvodnji celic. Vrzeli v znanju in spretnostih bi bilo treba zapolniti z ukrepi na ravni EU in držav članic.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- določila potrebna znanja in spretnosti v celotni vrednostni verigi ter hkrati opredelila tudi sredstva za zapolnitev vrzeli in ustrezen časovni okvir za izvedbo [četrto četrletje leta 2018];
- odprla dostop do laboratorijev EU za preskušanje baterij, ki jih gosti Skupno raziskovalno središče Komisije, za povečanje znanja in spretnosti ter krepitev zmogljivosti²⁶. Drugi raziskovalni centri bodo spodbujeni, da jim sledijo [četrto četrletje leta 2018];
- predlagala, da bi bile baterije ključna tema financiranja v okviru načrta za sektorsko sodelovanje na področju spretnosti, da bi obravnavala kratko- in srednjeročne potrebe po znanju in spretnostih v celotni vrednostni verigi baterij²⁷ [obdobje 2018–2019];

²³ Približno 90 milijonov EUR letno; s povezovanjem baterij (vključno s ponovno uporabo in rešitvami med vozilom in omrežjem) se navadno privabi nezanemarljiv del teh finančnih sredstev, tudi če so razpisi tehnološko nevtralni. Grozd projektov na področju pametnih omrežij in shranjevanja (BRIDGE) presega vidike tehničnih inovacij ter raziskuje izboljšave poslovnih modelov, regulativna vprašanja, upravljanje podatkov in sprejem pri potrošnikih.

²⁴ Tudi približno 90 milijonov EUR letno s številnimi predlogi projektov, vključno z elementi shranjevanja (na osnovi baterij), tudi če so razpisi tehnološko nevtralni.

²⁵ Skupna podjetja, vzpostavljena v skladu s členom 187 Pogodbe o delovanju Evropske unije, so poseben pravni instrument, s katerim se na ključnih strateških področjih izvaja program Obzorje 2020 z javno-zasebnimi partnerstvi. Namenjena so izvajanju raziskovalnih in inovativnih dejavnosti za spodbujanje konkurenčnosti ter reševanje velikih družbenih izzivov z dejavno udeležbo industrije Evrope. S sedmimi trenutno delujočimi skupnimi podjetji se izvajajo posebni deli programa Obzorje 2020 na področjih prometa (CleanSky2, Shift2Rail in SESAR), prometa/energije (FCH2), zdravja (IMI2), biogospodarstva (BB1) ter elektronskih komponent in sistemov (ECSEL).

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>.

²⁷ Načrt za sektorsko sodelovanje na področju spretnosti je okvir za strateško sodelovanje, ki obravnava kratko- in srednjeročne potrebe po znanju in spretnostih v dani gospodarski panogi. Trenutno se osredotoča na pet pilotnih panog, vključno z avtomobilsko industrijo, pomorsko tehnologijo, vesoljsko industrijo (geografski informacijski sistemi), tekstilno industrijo, industrijo oblačil, usnjarsko in obutveno industrijo ter turizmom. V prihodnosti bo razširjen na druge panoge. Financira se v okviru programa Erasmus+.

- sodelovala z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, da bi podjetjem zagotovila skupino strokovnjakov, specializiranih za kemijske tehnologije celic, proizvodni postopek, sisteme za upravljanje baterij itd. [obdobje 2018–2019];
- sodelovala z ustreznimi zainteresiranimi stranmi, da bi ustvarila povezave med izobraževalnim omrežjem in omrežjem evropske pilotske linije zaradi pridobivanja izkušenj in strokovnega znanja s proizvodnjo [obdobje 2018–2019];
- spodbujala države članice, naj pri obravnavanju potreb na področju izobraževanja za strokovnjake s področja baterij izkoristijo sredstva Evropskega socialnega sklada [ukrep se izvaja];
- v sodelovanju z industrijo univerzam in drugim izobraževalnim ustanovam/ustanovam za usposabljanje pomagala oblikovati nove diplomske tečaje [obdobje 2018–2019].

5. Podpiranje trajnostne vrednostne verige baterij, tj. zahtev za varno in trajnostno proizvodnjo baterij, kot ključnega gonila konkurenčnosti EU

Trajnostna vrednostna veriga baterij bi morala biti dobro vključena v krožno gospodarstvo in bi morala spodbujati konkurenčnost evropskih izdelkov. Zato mora EU podpirati razvoj varnih in trajnostnih baterijskih celic in baterijskih sklopov/proizvodnje modulov z visoko učinkovitostjo z najmanjšim možnim okoljskim odtisom. Proučili bi se lahko različni instrumenti, ki bi spodbujali trdne okoljske in varnostne zahteve, s katerimi bi se lahko na svetovnih trgih določila smer razvoja. Zato bi bilo treba predvsem v celoti izkoristiti direktivo EU o baterijah, ki se trenutno pregleduje, ter okvirno direktivo o okoljsko primerni zasnovi, v okviru katerih bi se lahko uresničile možnosti za oblikovanje inovativnega in za prihodnost primerne predpisa.

Podrobna analiza ključnih dejavnikov za proizvodnjo varnih in trajnostnih baterij je temeljni pogoj za trajnost evropske vrednostne verige baterij, zlasti v okviru krožnega gospodarstva.

To bi moralo tudi vključevati celotno vrednostno verigo, od trajnostne in odgovorne oskrbe s surovinami do proizvodnih postopkov, povezovanja sistema in recikliranja.

Ključni ukrepi

Komisija bo:

- v okviru pregleda direktive EU o baterijah ocenila trenutne cilje za zbiranje in recikliranje baterij ob koncu njihove življenjske dobe, vključno s predelavo materialov (ocena bi morala biti zaključena septembra 2018)²⁸ [četrto četrletje leta 2018];
- izvedla študijo o ključnih odločilnih dejavnikih za proizvodnjo varnih in trajnostnih („zelenih“) baterij [četrto četrletje leta 2018].

Na tej podlagi:

- v tesnem sodelovanju z industrijo opredelila možnost razvoja standardizirane sheme EU za oceno življenjskega kroga baterij, pri čemer bo zlasti upoštevala rezultate pilotnega projekta „okoljski odtis izdelka“²⁹.
- za vse baterije predložila zahteve za trajnostno „zasnovo in uporabo“ baterij, ki bi jih bilo treba ob dajanju na trg EU upoštevati (to obsega oceno in primernost različnih ureditvenih

²⁸ Direktiva 2006/66/ES, UL L 266, 26.9.2006, str. 1.

²⁹ Npr. primerno za način delovanja med mrežo in vozilom ter med vozilom in mrežo.

instrumentov, kot so direktiva o okoljsko primerni zasnovi, uredba o označevanju z energijskimi nalepkami in direktiva EU o baterijah) [četrto četrletje leta 2018];

- spremljala skladnost različnih ureditvenih instrumentov (npr. uredba REACH, okvirna direktiva o odpadkih itd.), da bi zagotovila nemoteno delovanje notranjega trga baterij, odpadnih baterij in materialov, pridobljenih iz recikliranih baterij;
- pospešila sodelovanje z zainteresiranimi stranmi in evropskimi organi za standardizacijo, da bi razvila evropske standarde za varno in trajnostno proizvodnjo, (ponovno) uporabo in recikliranje baterij, med drugim z uporabo prednormativnih raziskav [obdobje 2018–2019];
- analizirala, kako najbolje spodbujati ponovno uporabo naprednih baterij in uporabo dvosmernih baterij [četrto četrletje leta 2019];
- z industrijo baterij spodbujala etično pridobivanje surovin [prvo četrletje leta 2019].

6. Zagotavljanje skladnosti s širšim omogočitvenim in regulativnim okvirom

Baterije morajo biti zaradi svojih globalnih vrednostnih verig pomemben element v odnosih Evropske unije z njenimi svetovnimi trgovinskimi partnerji.

Komisija je v okviru energetske unije ter zlasti strategije „Čista energija za vse Evropejce“ in strategije za mobilnost z nizkimi emisijami tudi sprejela najrazličnejše predloge in omogočitvene ukrepe, da bi pospešila uvajanje energije iz obnovljivih virov in čiste energije, pri čemer je upoštevala zlasti shranjevanje in elektromobilnost. S hitrim dokončanjem na ravni EU ter ambiciozno in hitro izvedbo ukrepov na strani ponudbe in povpraševanja na nacionalni ravni bi se lahko spodbudila vzpostavitev inovativnega, trajnostnega in konkurenčnega „ekosistema“ baterij EU ter odstranile ovire zanj.

Komisija bo:

- z uporabo ukrepov instrumentov trgovinske zaščite EU spremljala in odpravila nepoštene prakse v tretjih državah, kot je subvencioniranje surovin ali drugih proizvodnih vložkov. Če so izpolnjeni pravni pogoji, lahko Komisija začne protidampinške in/ali protisubvencijske preiskave, da bi ugotovila, ali bi bilo utemeljeno sprejeti ukrepe trgovinske zaščite [ukrep se izvaja];
- v skladu s strategijo dostopa na trg EU spremljala in odpravila izkrivljanja/ovire za dostop na trg, da bi se osredotočila na ovire za tretje države in ovire za naložbe v avtomobilski industriji in drugih panogah, pomembnih za baterije, ter jih odstranila³⁰ [obdobje 2018–2019];
- v okviru zunanje trgovinske politike EU zagotovila skladnost med pravili o poreklu za električna vozila in baterijske celice z zagotovitvijo, da bi se pri pogajanjih glede sporazuma o prosti trgovini, ki vključuje pravila o poreklu za električna vozila in/ali baterije, v celoti upošteval razvoj proizvodnje in trgovine električnih vozil in baterij [obdobje 2018–2019];
- zagotovila, da politika EU/širši regulativni okvir skladno obravnava nastajajoče pomisleke glede človeka ter zdravstvene in okoljske pomisleke, povezane z baterijami, ter da omogoča razvoj in uvedbo inovacij v novih tehnologijah na področju baterij [ukrep se izvaja];

³⁰ To bo izvedeno z uporabo najpomembnejših, že obstoječih platform usklajevanja, kot so svetovalni odbor za dostop na trg (Market Access Advisory Committee – MAAC) in strokovne delovne skupine (MAWG) v Bruslju ter skupine za dostop na trg na terenu v tretjih državah.

ter poziva Evropski parlament in Svet, naj hitro sprejmeta:

- revidirano direktivo o čistih vozilih;
- nove standarde za emisije CO₂ za avtomobile, kombinirana vozila in težka vozila;
- prenovitev direktive o energiji iz obnovljivih virov (RED II);
- prenovitev uredbe in direktive o trgu električne energije

in bo tesno sodelovala z državami članicami, da bi:

- to zakonodajo in spremenjeno direktivo o energijski učinkovitosti stavb pravočasno prenesle v nacionalno pravo in ju učinkovito izvajale;
- pospešila uvajanje infrastrukture za alternativna goriva, kot je priporočeno v akcijskem načrtu in podprto z uvajanjem Instrumenta za povezovanje Evrope.

III. Sklepi in naslednji koraki

Komisija poziva

zainteresirane strani iz industrije EU, ki sodelujejo pri „evropski zvezi za baterije“, k:

- nadaljevanju in izvajanju pobud industrije³¹ in drugih projektov, da bi se vzpostavila konkurenčna vrednostna veriga baterij v Evropi;

sodelujoče države članice k:

- okrepitvi njihove podpore za projekte industrije, povezane s proizvodnjo baterijskih celic ali drugimi deli dobavne verige, z uporabo nacionalnih instrumentov in/ali ustreznih mehanizmov financiranja EU, za katere so pristojne (tj. strukturni skladi), če je to primerno;
- poenostavitvi in pospešitvi postopkov za odobritev in izdajo dovoljenj (okoljskih, proizvodnih, gradbenih) za pilotske linije in ustrezne industrijske projekte.

Komisija bo še naprej sodelovala z zainteresiranimi državami članicami in industrijo v okviru evropske zveze za baterije, da se ohrani zagon in zagotovi, da so ti ukrepi izvedeni skladno z roki, ter da se posledično zagotovijo oprijemljivi rezultati.

Poročilo o izvajanju tega strateškega akcijskega načrta bo objavila leta 2019.

³¹ SZI Inno-energy Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>.